

HERKEN RHIZOMANIE AAN HAAR SYMPTOMEN!

Een individuele blinker is snel te herkennen, moeilijker wordt het als er veel bij elkaar staan in plekken of stroken.

Een aantal varianten van het rhizomanievirus (zoals AYPR, TYPR en VYPR) doorbreken de standaardresistentie van de suikerbietenrassen. De meest gebruikte resistentie tegen rhizomanie (Rz1) in suikerbietenrassen is bij deze varianten onvoldoende. Daardoor veroorzaken ze symptomen van rhizomanie en doen (veel) schade.

Voor de beheersing van deze rhizomanievarianten kunt u een ras met aanvullende resistentie (Rz1 + Rz2), bijvoorbeeld Florena KWS, BTS 2345 N, Shanina KWS, Natassia KWS, BTS 4755 RHC en Urselina KWS gebruiken. Om te bepalen of u een dergelijk ras nodig heeft, moet u weten of op uw perceel een resistentie-doorbrekende variant voorkomt. Dit kunt u nagaan door tijdens de teelt te letten op de symptomen van rhizomanie. In de kerngebieden waar de varianten al langer voor komen kunt u beter altijd voor een ras met aanvullende resistentie kiezen, tenzij u zeker weet dat op uw percelen deze varianten niet voorkomen. De kerngebieden zijn: Flevopolders, Noord-oostpolder, Tholen, Sint Philipsland en Hoeksche Waard.

Symptomen

Als in een ras zonder aanvullende resistentie symptomen ontstaan van rhizomanie, is dit een aanwijzing voor het voorkomen van een resistentie-doorbrekende variant van het virus. Kenmerkend

Bij het uitspitten van een blinker (biet met rhizomaniesympptomen) is er vaak een insnoering op de wortel zichtbaar. Deze kan ook laag op de wortel zitten. Onder de insnoering is een wortelbaard zichtbaar van fijne zijwortels. Bij het doorsnijden zijn de bruinverkleurde vaatbundels te zien. Dit wordt steeds beter zichtbaar naarmate het seizoen vordert.

voor rhizomanie zijn de symptomen aan het loof en de wortel. Planten die door

het virus ziek geworden zijn, hebben verlengde bladstelen en zijn veel lichter van kleur. Hierdoor worden ze 'blinkers' genoemd. Ze vallen erg op in een perceel als het maar enkele planten betreft. Staan er meer bij elkaar dan is het moeilijker om ze te herkennen (foto boven). Als u een blinker voorzichtig (met de spade) uit de grond haalt, ziet u vaak een insnoering op de wortel (foto links). Deze insnoering kan ook heel laag zitten en daardoor minder opvallen. Onder de insnoering worden door de biet veel zijwortels gevormd. Hieraan dankt rhizomanie haar naam: rhizo = wortel; manie = dolheid (foto links). Bij het doorsnijden van de bieten, met name later in het seizoen, zijn bruinverkleurde vaatbundels zichtbaar.

Voorkomen en beheersen

Staan er bij u op het perceel opvallend veel blinkers, verspreid of op plekken, no- teer dit in Unitip en kies voor de volgende bietenteelt een ras met aanvullende resistentie tegen rhizomanie.

Bram Hanse